

บทบาทการส่งเสริมพระพุทธศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่
อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด¹

The Role of Nayai Sub-district Administrative Organization, Suwanaphumi
District, Roi-Et province in Promoting Buddhism

พระครูปริยัติกิจจารักษ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) บทบาทการส่งเสริมพระพุทธศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 2) การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 3) บทบาทการส่งเสริมพระพุทธศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการส่งเสริมพระพุทธศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มี 3 ด้าน คือ บทบาทนโยบาย บทบาทการดำเนินงาน และบทบาทส่งเสริมและสนับสนุน ส่วนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดพบว่าใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการดำเนินงาน ส่วนบทบาทการส่งเสริมพระพุทธศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดมี 11 ด้าน ได้แก่ 1) บทบาทการส่งเสริมด้านศาสนสถาน 2) บทบาทการส่งเสริมด้านศาสนวัตถุ 3) บทบาทการส่งเสริมด้านศาสนธรรม 4) บทบาทการส่งเสริมด้านศาสนบุคคล 5) บทบาทการส่งเสริมด้านศาสนพิธี 6) บทบาทการส่งเสริมด้านการปกครอง 7) บทบาทการส่งเสริมด้านศาสนศึกษา 8) บทบาทการส่งเสริมด้านศึกษาสงเคราะห์ 9) บทบาทการส่งเสริมด้านการเผยแพร่ 10) บทบาทการส่งเสริมด้านสาธารณูปการ 11) บทบาทการส่งเสริมด้านสาธารณสงเคราะห์

คำสำคัญ : บทบาทการส่งเสริมพระพุทธศาสนา, องค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ “บทบาทการส่งเสริมพระพุทธศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ”หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Abstract

The article aims were: 1) to study the role of Nayai Sub-district Administrative Organization, Suwanaphumi district Roi-Et province in promoting Buddhism; 2) to study the operations of Nayai Subdistrict Administrative Organization; 3) to analyze role of Nayai Sub-district Administrative Organization Suwanaphumi district Roi-Et province in encouragement Buddhism. It was found that the role of Nayai Sub-district Administrative Organization Suwanaphumi district, Roi-Et province in promoting Buddhism composed of 3 aspects: policy, operation and promotion. However, the operation of Nayai sub-district Administrative Organization was carried out based on that the principle of Buddha called Iddhipada 4. Moreover, the roles of Nayai sub-district Administrative Organization in promoting Buddhism can be divided into 11 aspects: 1) promotion on Buddhist places; 2) promotion on Buddhist materials; 3) promotion on Buddha's principle; 4) promotion on Buddhist human resource; 5) promotion on Buddhist ritual; 6) promotion on ruling; 7) promotion on Buddhist education; 8) promotion on wale fare education; 9) promotion by propagation; 10) promotion of public welfare.

Keywords: Promotion of Buddhism, Administrative Organization, Suwanaphumi district, Roi-Et province.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 14 ว่าด้วยการปกครอง ส่วนท้องถิ่น มาตรา 249ภายใต้บังคับมาตรา 1 ให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่ง การปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามวิธีการและรูปแบบองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติ การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดให้คำนึงถึง เจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และความสามารถในการปกครองตนเองในด้านรายได้ จ านวน และความหนาแน่นของประชากร และพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบ ประกอบกับ มาตรา 250 องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดท าบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อ ประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560ราชกิจจานุเบกษา,2560)

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภา ตำบลและ องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งได้บัญญัติให้สภาตำบลยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง เพื่อกระจายอำนาจการปกครอง ให้ประชาชนใน ท้องถิ่นระดับต าบล ซึ่งเป็นเขตชนบท ให้มีโอกาสรเรียนรู้ การแก้ไขปัญหา และการสนองต่อความ ต้องการของตนเอง องค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับ ประชาชนมากที่สุด ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนต าบล พุทธศักราช 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดให้องค์การ

บริหารส่วนต าบลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ 1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก 2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล 3) การป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ 4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ 7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และ 9) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ ตามความจำเป็นและสมควร (จารุณี พิมพ์ จำปา, 2550)

จากข้างต้น เห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยเป็นพันธกิจ ต้องทำให้สำเร็จลุล่วง และจากหน้าที่ดังกล่าวทำให้ความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงระหว่างภาครัฐในส่วนการประกอบ ท้องถิ่นที่เข้ามามีบทบาทสนับสนุนพระพุทธศาสนาในระดับท้องถิ่น อีกทั้งปัจจัยสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป แสดงบทบาทในการดำเนินงานระหว่างรัฐในระดับท้องถิ่น หรือองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านสนับสนุนส่งเสริม พระพุทธศาสนา ก็เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสยุคโลกาภิวัตน์

ทั้งนี้ แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทนั้น จานง อติวัฒน์สิทธิ และคณะ (2545) ได้กล่าวถึงลักษณะของบทบาทไว้ 3 ลักษณะ คือ 1) บทบาทในอุดมคติ (Ideal Role) เป็นบทบาทที่กำหนดไว้เป็นกฎหมาย หรือตาม ความคาดหวัง ของบุคคลทั่วไปในสังคม เป็นแบบฉบับที่สมบูรณ์ซึ่งมีสถานภาพหนึ่งๆ ควรกระทำ แต่อาจไม่มีใครทำตามนั้นก็ได้ 2) บทบาทที่บุคคลเข้าใจ (Perceived Role) เป็นบทบาทที่ขึ้นอยู่กับบุคคลนั้นๆ ที่ คาดคิดด้วยตัวเองว่าควรเป็น อย่างไร ทั้งนี้เกี่ยวข้องกับค่านิยม ทศนคติ บุคลิกภาพและประสบการณ์ ของแต่ละบุคคล 3) บทบาทที่แสดงออก จริง (Actual or Enacted Role) เป็นการกระทำที่บุคคลปฏิบัติจริง ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะหน้าในขณะนั้น ด้วย สถานการณ์ดังกล่าวอาจเป็น สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม เช่น การก่อกวนของกลุ่มต่างๆ และ บทบาทที่กระทำจริง อาจจะสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับบทบาทในอุดมคติหรือบทบาทที่บุคคลรับ

อนึ่งบทบาทในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับศาสนาเป็นหน้าที่ทางตรงที่องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติ ตามนโยบายที่ได้รับมอบหมาย แต่รายละเอียดในชั้นดำเนินงานที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าอาวาส พระสงฆ์ และคน ในชุมชน จึงเป็นสิ่งที่สนใจหาคำตอบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการส่งเสริมพระพุทธศาสนาอย่างไร ซึ่งจากแนวคิดบทบาทดังกล่าวเป็นแนวทางหนึ่งที่ผู้วิจัยประยุกต์ในการศึกษาบทบาทการส่งเสริมพระพุทธศาสนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มุ่งศึกษาบทบาทการส่งเสริม พระพุทธศาสนา การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด บทบาท การส่งเสริมพระพุทธศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด อีกทั้งมีการ เก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกอย่างเป็นทางการ โดยมีขั้นตอนการและแบบแผนวิธีการดำเนินการ วิจัย 7 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนกำหนดขอบเขตในการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเอกสารการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (documentary research) โดย

การศึกษารวบรวม เอกสาร 2 ส่วน ได้แก่ 1) เอกสารปฐมภูมิ คือ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2539 เป็นเอกสารหลัก ในประเด็นที่เกี่ยวกับหลักธรรมทางพุทธศาสนาในการบริหาร และ 2) เอกสารทุติยภูมิ คือ ศึกษาเอกสารวิชาการ ตำรา บทความ หนังสือ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นภาษาไทยและส่วนที่เป็นภาษาต่างประเทศ เกี่ยวกับ ประเด็นการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล การบริหารตามแนวทางพระพุทธศาสนา และ การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 เป็นต้น

1.2 ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัยนี้ได้กำหนดเนื้อหาออกเป็น 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาบทบาทการส่งเสริมพระพุทธศาสนา 2) เพื่อศึกษาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 3) เพื่อศึกษาบทบาทการส่งเสริมพระพุทธศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ งานวิจัยนี้ได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษาค้นคว้า เพื่อให้เหมาะสมและสัมพันธ์ กับประเด็นการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมพระพุทธศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่วิจัย ดังต่อไปนี้ 1. เป็นองค์กรที่อยู่ใน อ.อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 2. เป็นองค์กรที่มีปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมบทบาท 3. เป็นองค์กรที่มีพระสงฆ์เข้าไปมีส่วนร่วมในการอบรมบุคคลากร 4. เป็นองค์กรที่ผู้นำมีนโยบายในการนำ ธรรมะเข้ามาใช้ในการบริหารองค์กร

1.4 ขอบเขตด้านประชากรที่ให้ข้อมูล ในการวิจัยภาคสนามได้กำหนดประชากรกลุ่มเป้าหมายเพื่อจะเก็บข้อมูลในพื้นที่วิจัย โดย ใช้การคัดเลือกกลุ่มประชากรแบบเจาะจง เพราะได้ศึกษาประเด็นเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ จึงใช้การคัดเลือกแบบเจาะจงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและรับรู้กระบวนการดำเนินงาน โดยได้จำแนกประชากรที่ให้ข้อมูลในการวิจัยออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้ 1. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ จำนวน 1 คน 2. ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน 3. เลขานุการองค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะเป็นผู้จำนวน 1 คน 4. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะเป็นคณะกรรมการร่วมบริหาร จำนวน 10 คน 5. กลุ่มพระสงฆ์ จำนวน 5 รูป 6. กลุ่มผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน 7. กลุ่มลูกจ้าง/พนักงานของ อ.บ.ต.นาใหญ่ จำนวน 5 คน 8. กลุ่มประชาชนทั่วไปในตำบลนาใหญ่ จำนวน 20 คน รวมประชากรที่ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 53 รูป/คน

2. ขั้นตอนการวิจัย

เมื่อได้กำหนดกรอบการวิจัยแล้ว จึงดำเนินการออกแบบการวิจัย โดยการเขียนโครงร่าง วิจัยนิพนธ์ตามระเบียบวิธีวิจัยของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยได้ออกแบบ โครงสร้างการวิจัยจำแนกเป็น 3 ส่วนดังต่อไปนี้ 1) การออกแบบงานวิจัยส่วนนำประกอบด้วย ปก นอก ปกใน หน้าอนุมติ บทคัดย่อ กิตติกรรมประกาศ สารบัญ คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ 2) การ ออกแบบส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย 3) การออกแบบส่วนท้าย ประกอบด้วย บรรณานุกรม ภาคผนวก (ประกอบด้วย หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลภาคสนาม

หนังสือขอความร่วมมือผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์ แบบ สัมภาษณ์ และภาพเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย) และประวัติผู้วิจัย

3. ขั้นศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเอกสาร

ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเอกสารจากข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ

4. ขั้นการสร้างเครื่องมือวิจัย

เนื่องจากงานวิจัยนี้มีการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Inter View) ซึ่งมี ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัยดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเพื่อน มาเป็นฐานข้อมูลในการตั้ง ประเด็นในแบบสัมภาษณ์ 2) การสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยตั้งคำถามให้สอดคล้องกับประเด็นที่ ต้องการทราบจากประชากรที่ระบุในขอบเขตด้านประชากร 3) นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นนำไปให้ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหาและคุณภาพของเครื่องมือวิจัย 4) นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ 5) การเตรียมแบบสัมภาษณ์ให้พร้อมนำไปใช้เก็บข้อมูลในพื้นที่วิจัยต่อไป โดยใช้เครื่องมือเสริม ประกอบด้วย สมุดบันทึกข้อมูลการสังเกต เครื่องบันทึกเสียง และกล้องถ่ายรูป

5. ขั้นการเก็บข้อมูลภาคสนาม

การเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ลึก (In-depth Interviews) และการสนทนากลุ่ม โดยมุ่งเน้นการเก็บข้อมูลในประเด็นที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วน ตำบลนาใหญ่ โครงสร้างการบริหาร ภาระหน้าที่ วิสัยทัศน์ บุคลากร บทบาทการส่งเสริมพระพุทธศาสนา การบริหารงานตาม หลักกฤษฎีบท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ เป็นต้น โดยมีขั้นตอนการเก็บข้อมูลภาคสนาม ดังต่อไปนี้ 1) การสำรวจบริบทพื้นที่ 2) การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องล่วงหน้าเพื่อขอเก็บข้อมูลวิจัย 3) ออกหนังสือนัดกลุ่มเป้าหมายพร้อมกำหนดวันเวลา และการส่งประเด็นที่ต้องการ ทราบล่วงหน้า เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้มีเวลาเตรียมข้อมูล 4) เตรียมความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการประชุมกับผู้ช่วย วิจัยและแบ่งหน้าที่ในการเก็บข้อมูล เพื่อให้สะดวกรวดเร็วและได้ข้อมูลตามที่ต้องการ 5) ลงมือเก็บข้อมูลในพื้นที่กับประชากรกลุ่มเป้าหมาย 6) รวบรวม/ตรวจสอบ/จัดระเบียบข้อมูล

6. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลเอกสารและข้อมูลภาคสนามมาวิเคราะห์ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการจำแนก จัดประเภทข้อมูล เปรียบเทียบ การตีความ สังเคราะห์เนื้อหา การ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการหาข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction) และการ พรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

7. ขั้นเรียบเรียงและเขียนวิทยานิพนธ์

นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาเรียบเรียงตามโครงสร้างเนื้อหาและลงมือเขียน วิทยานิพนธ์ในรูปของความเรียง นำเสนอข้อมูลในลักษณะการพรรณนาความ (Descriptive Presentation) เนื้อหาบางส่วนนำเสนอในรูปแบบของตารางข้อมูล เนื้อหาบางส่วนมีการนำเสนอแผนภาพ ประกอบผลการวิจัย และการอธิบายความประกอบกับภาพถ่าย โดยมุ่งตอบประเด็นตามวัตถุประสงค์ ของการวิจัย และนำเสนอข้อค้นพบสำคัญในการวิจัย สรุป

ผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และ ข้อเสนอแนะ รวมทั้งตรวจสอบรูปแบบระเบียบวิธีวิจัยให้เป็นไปตามรูปแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ผลการวิจัย

จากการศึกษาบทบาทการส่งเสริมพระพุทธศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า

บทบาทการส่งเสริมพระพุทธศาสนา มี 3 ด้าน คือ บทบาทนโยบาย บทบาทการดำเนินงาน และบทบาทส่งเสริมและสนับสนุน บทบาทนโยบายปฏิบัติหลักเกณฑ์พระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาประจำชาติไทย และมีสายการบังคับบัญชาจากระดับกระทรวง กรม จนถึงการปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ นโยบายในส่วนรายละเอียดได้บางประการก็มีการปรับให้สอดคล้องกับบริบทแต่ละวัด ส่วนบทบาทการดำเนินงาน คือ ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ส่วนการดำเนินงานของพบว่าใช้หลักอิทธิบาท 4 ซึ่งหมายถึง คุณธรรมที่นำไปใช้ปฏิบัติเพื่อให้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) ฉันทะ หมายถึง ความพอใจ คือ ความพอใจในสิ่งที่ตนมีซึ่ง ถือว่าดีที่สุดแล้วเพื่อ ใช้เป็นกำลังใจสำหรับเรื่องอื่นๆต่อไป 2) วิริยะ หมายถึง ความเพียร คือ ความเพียรพยายามที่จะกระทำการงานอย่าง ต่อเนื่องไม่ขาดตอนเพื่อผลสำเร็จในระยะยาว การมีวิริยะ จึงหมายรวมไปถึงการมีความกล้าหาญ ร่วมด้วย 3) จิตตะ หมายถึง ความคิด คือ การไม่ทอดทิ้งสิ่งนั้นไปจากความรู้สึกของตัวเอง ทำสิ่งซึ่งเป็นวัตถุประสงค์นั้นให้เด่นชัดอยู่ในใจเสมอ รวมถึงการมีสมาธิอยู่กับสิ่งที่กำลังทำอยู่ 4) วิมังสา หมายถึง ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณา ใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัตถุประสงค์ วิถีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น (พระพรหมคุณาภรณ์, 2551) บทบาทส่งเสริมและสนับสนุน เป็นการติดตามหลังการดำเนินงานตามนโยบาย เพื่อให้คนในชุมชนมีกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาตลอดเนื่องตลอดทั้งปี โดยองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นปัจจัยสนับสนุนให้การดำเนินงานหรือช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานประสบความสำเร็จ

บทบาทการส่งเสริมพระพุทธศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาใหญ่ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดมี 11 ด้าน ได้แก่ 1) บทบาทการส่งเสริมด้านศาสนสถาน มีการสำรวจความต้องการของวัดที่ขาดแคลนอุปกรณ์ วัสดุก่อสร้างในการซ่อมบำรุงศาสนสถาน และมีส่วนช่วยสนับสนุนอุปกรณ์ วัสดุก่อสร้างในการซ่อมบำรุงศาสนสถาน 2) บทบาทการส่งเสริมด้านศาสนวัตถุ โดยจัดทำเลขทะเบียน และระบบฐานข้อมูลของศาสนวัตถุแต่ละวัด เนื่องจากระบบงานสารบรรณ หรือฐานข้อมูลในวัดบางแห่ง ขาดแคลนพระลูกวัดในการดำเนินงานจัดเก็บข้อมูลวัด ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจึงทำหน้าที่นี้เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับวัด 3) บทบาทการส่งเสริมด้านศาสนธรรม โดยสนับสนุนการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องการเผยแผ่หลักธรรมทั้งในรูปแบบหนังสือ สวดมนต์ เอกสารแผ่นพับที่เกี่ยวข้องศีลสิบสอง เป็นต้น 4) บทบาทการส่งเสริมด้านศาสนบุคคล โดยสนับสนุนการทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับพระสงฆ์ และเผยแผ่สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวกับการเทศน์ของพระสงฆ์ ตลอดจนสนับสนุนพาหนะในสถานการณ์ที่พระสงฆ์ขาดแคลนพาหนะในการไปเทศน์เผยแผ่ศาสนา 5) บทบาทการส่งเสริมด้านศาสนพิธี โดยสนับสนุนงบประมาณในการอนุเคราะห์ศพผู้ยากไร้ ในพิธีกรรมงานศพ ตลอดจนมีโครงการร่วมกับกลุ่มแม่บ้านประจำตำบล ในรูปแบบกัลปพฤกษ์การกุศล ซึ่งแม่บ้านเป็นผู้จัดทำ และอบต.นำมาจัด

จำหน่ายในราคาถูกๆ เพื่อใช้ในการพิธีกรรมต่างๆ 6) บทบาทการส่งเสริมด้านการปกครอง โดยสนับสนุนให้พระสงฆ์มีส่วนร่วมในการขัดเกลาบุคคล โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในรูปแบบการเทศน์สั่งสอนในหน่วยงานราชการ สถานศึกษา หลังจากกิจกรรมตักบาตรทุกวันพระของหน่วยงาน 7) บทบาทการส่งเสริมด้านศาสนศึกษา โดยสนับสนุนให้ภิกษุ สามเณร ได้รับการศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรม 8) บทบาทการส่งเสริมด้านศึกษาสงเคราะห์ โดยสนับสนุนให้วัดมีสื่ออิเล็กทรอนิกส์อันทันสมัยเพื่อใช้ศึกษา 9) บทบาทการส่งเสริมด้านการเผยแผ่ 10) บทบาทการส่งเสริมด้านสาธารณูปการ 11) บทบาทการส่งเสริมด้านสาธารณสงเคราะห์

อภิปรายผลการวิจัย

บทบาทการดำเนินงาน คือ ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ส่วนการดำเนินงานของพบว่าใช้หลักอิทธิบาท 4 ซึ่งหมายถึง คุณธรรมที่นำไปใช้ปฏิบัติเพื่อให้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) ฉันทะ หมายถึง ความพอใจ คือ ความพอใจในสิ่งที่ตนมีซึ่ง ถือว่าดีที่สุดแล้ว เพื่อ ใช้เป็นกำลังใจสำหรับเรื่องอื่นๆต่อไป 2) วิริยะ หมายถึง ความเพียร คือ ความเพียรพยายามที่จะกระทำการงานอย่าง ต่อเนื่องไม่ขาดตอนเพื่อผลสำเร็จในระยะยาว การมีวิริยะ จึงหมายถึงไปถึงการมีความกล้าหาญ ร่วม ด้วย 3) จิตตะ หมายถึง ความคิด คือ การไม่ทอดทิ้งสิ่งนั้นไป จากความรู้สึกของตัวเอง ทำสิ่งซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ นั้นให้เด่นชัดอยู่ในใจเสมอ รวมถึงการมีสมาธิอยู่ กับสิ่งที่กำลังทำอยู่ 4) วิมังสา หมายถึง ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณา ใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัดผล คิดค้น วิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น (พระพรหมคุณาภรณ์, 2551) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิพนธ์ โอภาซี (2557) ผลการศึกษา คือกล่าวถึงการบริหารเป็นตัวชี้วัด ความส า เร็จ ว่า การบริหาร (Administration) เป็นเรื่องที่มีความส าคัญอย่างยิ่งต่อการด าเนินงานของ องค์การ เพราะเป็นเครื่องมือส าคัญที่ จะชี้ให้เห็นความส า เร็จ หรือความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพ หรือความไร้ประสิทธิภาพของหน่วยงาน การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้า ของสังคม ความก้าวหน้าของวิทยาการต่าง ๆ การบริหาร เป็นมรรคที่ส าคัญจะน ำไปสู่ความก้าวหน้า การบริหารเป็นลักษณะการท างานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์การ ซึ่งมีการวินิจฉัยสั่งการน ำการบริหาร จะต้องค านึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ การวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องแสดงให้ ทราบถึง ความสามารถ ของน ักบริหาร และความเจริญเติบโตของการบริหารชีวิตประจ าวินของมนุษย์ ไม่ว่าใน ครอบครัหรือ องค์การโดยอ้อมเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้น การบริหารจึงเป็นเรื่องที่ น่าสนใจและ จำเป็น ต่อการที่จะดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ พวงงาม. (2546). *การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์เดือนตุลา.
- จารุณี พิมพ์จำปา. (2550). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคู่ง อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ฐพชัย ทตันท. (2556). *บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน: กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลลำน้ำ อำเภอยะยา จังหวัดน่าน*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นิพนธ์ โอภาสี. (2557). *การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วน ตำบลห้วยแก้วเหนือ อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

